

Pojedini brojevi:		Mjesečna pretplata:	
U Beogradu i u krajevima zapadnim od c. i kr. četa po cijeni od	10 helera	U Beogradu i u krajevima zapadnim od c. i kr. četa po cijeni od	2-90
U manjim mjestima	12 helera	U Beogradu sa dostavom u kuću	3-00
		U inostranstvu	4-90

Uredništvo: BEOGRAD, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 63.
 Uprava i primanje pretplata Topličin venac broj 21. Telefon br. 25.
 Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon broj 245.

RATNI IZVJEŠTAJI

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stoera

Beč, 31. decembra.

Istočno bojište:

Prilivlje.

Tranško bojište:

U jake topničke vatre pred-
 zapad napad francuska pješ-
 ad protiv naših položaja na Mon-
 tamba. Poslije vrlo krvavih
 teških bojeva išlo je neprijate-
 lju za rukom, da na nekim mjestima
 prođe u naše položaje. U toku su
 protivmjere.

Na ostalim frontovima na mnogim
 mjestima jaka topnička djelat-
 nost.

Načelnik glavnog stoera.

Na kraju godine

Nikad se u toku ovog svjetskog
 požara nije desilo, da je Austro-Ugar-
 ska sa svojim saveznicima pod tako
 dobrim i punim nađe značima ulazila
 u novu godinu, kao sada pri prilazu
 iz 1917. u 1918. Na istoku izlazi zvijez-
 da mira, bacajući svoj prvi nježni od-
 sjaj na razrivenu Evropu. Kao zrak iz
 nekog boljeg, za stvarnost odavna ne-
 stalog svijeta, dolazi glas o povoljnom
 toku pregovora u Brest-Litovsku, a
 na bojištu polja juga i zapada, kao i iz
 Ugova domovine, dolazi veseli odjek.
 Ali nije to samo mir, što je sve duho-
 vodovao, tako da se pogledi sa
 lorenja upravljaju u buduć-
 uzrok našeg ponosnog za-
 ži dublje. On dolazi iz
 čelice, koje u učinile sre-
 žni poslije tri polagodišnjeg
 nesomjenog, valjanog poštenog rat-
 nog rada, dolazi iz jasog saznanja
 uspjeha, koji su posigitu u buci bor-
 be i u radičicama domovine. Jer mir,
 koji nas sa istoka pozdravlja, ne zna-
 ni ni više, ni manje nego poraz spora-
 zuma. Već danas, kad vlada mir od
 istočnog do Crnog mora, izgleda, da je
 politička drama naša najgorčevitijih
 neprijatelja probijena. I u trenutku,
 kad je duh pomirenjano prvi put plaš-
 livo pošao preko prijelika od Zica na
 istočnom fonu, pa je metod okruž-
 zanja, kojim je još Edvard VII. težilo da
 žiti životni živac središnjih vlasti.
 je Gny podići kavušću ispre-
 a, a i pokušao drskom
 anošću preći u stvarnost, le-
 as skoro kao opao plan iza lon-
 skih narušilaca. Bedem, koji
 imao sa svih strana ugušiti Austro-
 tarsku i Njemačku, ima sa istočne
 rane širok predotline je sa sred-

nje Evrope pala teška mora, jer ova
 ista srednja Evropa vodi od početka
 1918. godine samo jedan rat. Protivnik
 iza ledja predomislio se na nešto bo-
 lje, a front, o kome se sada radi, pru-
 ža se od zapada od Flandrije, pa sve
 do Piave. Tako su valjano radili mač
 središnjih vlasti i vještina njenih dr-
 žavnika, da je od mnogih neprijatelja,
 koliko ih je bilo u početku, ostao samo
 jedan; neprijatelj, za koga je svejedno,
 da li se zove Englez, Francuz ili Tali-
 jan; neprijatelj, koji je tražio našu prop-
 ast, kao zakon čovječnosti i pra-
 vičnosti, zato što je to za njega po-
 voljnije.

U godini, koja za nas sada nastaje,
 pašće konačno kocka o neprijateljstvu
 ovog neprijatelja. Niko ne može reći,
 koliko će još morati proteći krvi, dok
 bezdušni demagozi u središtima spora-
 zuma ne budu toliko svjesni svoje
 krivice, da kapituliraju pred težinom
 svojih naroda za mirom i da dignu ru-
 ke od ove ciničke igre svjetske isto-
 rije. Niko ne može zagledati u duše
 dvaju najprkosnijih stubova zapadnog
 imperijalizma, te rasvijeliti nobraže-
 nje, koje diktuje zaključke Lloyda
 Georgea i Clémenceaua. Ali jedno iz-
 gleda već danas jasno: Dadašnji ka-
 bineti u Engleskoj, Francuskoj i Italiji
 moraju pasti, ako put za opšti mir
 treba da bude slobodan. Sa ljudima
 od vrste ovih svjesno zaslijepljenih
 nema pregovaranja. I 4. januar će doći,
 i rok će proteći, a da se ni u Parizu
 ni u Londonu neće čiti ni jedan oz-
 bišan glas za sporazum. Ta dosta ja-
 san bio je govor francuskog ministra
 spoljnih poslova, Pichona u komori, a
 sa one strane kanada daje štampa čit-
 tave knjige svojih izjava. Medjutim
 poslije 4. januara biće položaj za sre-
 dišnje vlasti iz temelja izmijenjen, jer
 nije uzalud grof Czernin zadržao za
 sebe slobodne ruke, ako bi sporazum-
 ne sile odbile njegov mirovni pro-
 gram. Ma šta da dodje, — odluka o
 tome nalazi se u ovom trenutku samo
 kod naroda iz koalicije. Ako je osnov
 njihovih država odista dignut na pravu
 samoodređenja narodâ, kao što
 nam oni uvijek dokazuju, onda se mo-
 raju njihove sadašnje vodje potpuno
 ukloniti. U Engleskoj, Francuskoj i
 Italiji ljudi su već spremni, koji bi
 mogli nastupiti umirjeno nasljedstvo
 momentanih vlastodržaca — smišlje-
 nošću i razumom, a trebalo bi samo
 jakog impulsa, pa da se scenarija iz
 temelja promijeni. Ako se još malo
 predomišljaju narodi sporazumnih sila,
 onda će valjda biti središnje vlasti
 one, čije će pobjedničke zastave do-
 nijeti i ovu posljednju odluku.

Na putu ka miru

U bečkim političkim krugovima očekuju zaključenje mira polo- vinom januara. — Pokret za mir u Francuskoj i Italiji.

Zasebni mir sa Rusijom siguran.
 Mišljenje u bečkim politič-
 kim krugovima.
 (Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Beč, 31. decembra.

U bečkim informacionim krugovi-
 ma smatra se prvi dio mirovnih pre-
 govora u Brest-Litovsku kao odli-
 čan uspjeh. Svakako Rusi žele op-
 šti mir i nadaju se, da će za isti do
 4. januara 1918. postići pristanak spora-
 zumnih sila. Ali što je iz-
 vjesno, da će ove o odbiti, to
 čemo mi po isteku roka 5. januara sta-
 viti Rusima pitanje, kako oni sebi za-
 mišljaju opšti mir, a rezultat će
 biti, da čemo se s Rusima slo-
 žiti radi zaključenja sepa-
 ratnog mira. Taj separatni
 mir zaključuje se jamačno
 oko polovine januara. Od oso-
 bite važnosti je činjenica, da će ti-
 me da se oslobodi front od
 1200 km. dužine. O privrednim pi-
 tanjima moći čemo se lakše sporazu-
 mjeti s Rusima, pošto su ovi svojim
 unutrašnjim pitanjima toliko zauzeti,
 da su na privrednom polju prema na-
 šim željama do sad bili popustljivi.

Značajan Tročkov govor.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Stockholm, 31. decembra.

Tročki je u sjednici ruskog i voj-
 ničkog savjeta držao poduži govor,
 u kome je istakao važnost o tome, da je po-
 šlo za rukom, da se prizna samo-
 predjeljenje naroda, pa i onih,
 koji se nalaze u neprijateljskim ru-
 kama, na strahotnu stvar, koja je, ni
 ni onda, kad bi u drugim pitanjima mora-
 la učiniti ustupke središnjim vlastima.
 Saveznici, koji su uz Rusiju, neće se
 moći odrediti učestvovanja u mirovnim
 pregovorima, protivovršiti, da ovi do-
 sta misle s demokracijom. Engleska
 nas ne može više zavarivati tim,
 da se za oslobodjenje malih
 naroda i dalje bori. I Engleska
 se mora pomiriti s mišlju o mi-
 ru bez aneksija. Naročito je to su-
 čaj s pogledom na Irsku, Eript, Perziju
 i Mesopotamiju. Ako se Engleska bude
 protivila i dalje, da u preovrhu učes-
 tvuje, onda se neće moći izbjeći tvr-
 djenje, da se ona rukovodi požudama oti-
 mačine. Ruski će izaslanici tada
 produžiti pregovore i stupiti u
 pregovore o zasebnom miru.

Njemačko izaslanstvo u Petrogradu.

Kb. Petrograd, 31. decembra.

Ovamo je stiglo njemačko izaslan-
 stvo za riješenje tehničkih pitanja, ko-
 ja stoje u vezi s mirovnim pregovorima.
 Očekuje se, da će izaslanstvo riješiti pi-
 tanje o građanskom zarobljenicima.

Sjednica odbora njemačkog saveznog vijeća.

Kb. Berlin, 31. decembra.

Odbor saveznog državnog vijeća
 za spoljne poslove sastaje se u Berli-
 nu 2. januara, a dođuće dana biće
 sjednica glavnog odbora.

Poljska, Litva i Kurlandija na mirovnim pregovorima.

Kb. Berlin, 31. decembra.

„Lokalanzeiger“ javlja, da
 državni sekretar dr. pl. Küh-
 mann u svome povratku iz Brest-
 Litovska bavio u Varšavi, da se s
 Poljacima savjetuje o njihovim že-
 ljama zbog njihovog učesća
 u mirovnim pregovorima. Po-
 gorava se, da će u slučaju, ako Polja-
 ci prođu s tim svojim željama, imati
 svoje zastupnike u mirov-
 nim pregovorima Litva i Kur-
 landija.

Pregovori s donskim Kazacima.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Stockholm, 31. decembra.

Petrogradska „Pravda“ javlja:
 Pregovori s donskim Kazacima,
 koji su napustili Kaledžina, teku po-
 voljno. Izaslanstvo donskih Kazaka,
 koje u pregovorima učestvuje, već je
 priznalo, da između shvaćanja
 narodnog savjeta i Kazaka o
 potrebi neodložnog mira ne
 postoje nikakve nesugla-
 sice.

Za reviziju ratnih ciljeva.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Berlin, 31. decembra.

Renudel izjavljuje u „Humanite-
 te“, da će Pichonu uputiti novu in-
 terpelaciju o njemačkim pri-
 jedlozima za mir. On zatim apo-
 redjuje pismo Lloyda Georgea engles-
 kim radnicima sa izjavama Pichona pa
 ističe, da je Lloyd George izjavio goto-
 vost, da o reviziji ratnih ciljeva stupi
 u pregovore.

„Temps“ o pregovorima.

Kb. Berlin, 31. decembra.

Pariska štampa govori s negodo-
 vanjem o pregovorima u Brest-
 Litovsku. „Temps“ piše: Ako anek-
 sije u godini 1917. nisu dozvoljene, onda
 one nijesu bile dozvoljene još ni u go-
 dini 1870. Bez povratka Alzaške i Lotar-
 ingije nema mira.

Giolitti za sporazumni mir.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Amsterdam, 31. decembra.

„Avanti“ javlja, da će Giolit-
 ti vjerovatno u Italiji igrati
 ulogu drugog Lenjina. Giolitti

propovijeda sporazumni mir,
 koji jedini može Italiju saču-
 vati od potpune nesreće. Gov-
 ori se, da će Giolitti posredovanjem
 prijateljskih diplomata izvršiti pritisak,
 da Italija učestvuje u savje-
 tovanjima u Brest-Litovsku.

Držanje Amerike.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Zeneva, 31. decembra.

Pariski „New-York Herald“
 javlja: Lansing je obavijestio štampu
 o tome, da za Sjedinjene Dr-
 žave nema uzroka, da povod-
 mom ruske ponude za mir pro-
 mjene svoje držanje prema
 evropskom ratu. Odluka Wilsona
 će se uskoro obnarodovati.

Poljska kraljevina

Put poljskog regenstva u Beč i Berlin.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Varšava, 31. decembra.

„Kurjer Warszawski“ javlja:
 U izgledu je, da će regenstvo početkom
 januara krenuti na put za Beč i Berlin.
 Regentski savjet će na tom putu pra-
 titi ministar predsjednik Kuhar-
 zewski i načelnik građanskog ka-
 bineta Holnicki.

Poljski ministar financije u Beču.

(Naročiti brzojav „Beogradske Novine“)

Beč, 31. decembra.

Poljski ministar financije dr. pl.
 Szećkowski pravio je nekoliko
 dana u Beču i konferisao s mno-
 gim ličnostima, koje su u izgle-
 du, da će biti pozvane da pri-
 vremeno ili stalno stupe u
 poljsko ministarstvo finan-
 sije. Pregovori su već dijelom okon-
 čani. Steczkowski je juče otputovao u
 Varšavu.

Samostalna Finska

Finsko izaslanstvo u Berlinu.

Kb. Berlin, 31. decembra.

Wolfiv ured javlja: Finsko iza-
 slanstvo, u kome su državni savjetnik
 Hjeld, profesor Erich i direktor
 Parriot, prispjelo je ovdje. Izaslan-
 stvo je primio državni kancelar grof
 Hertling u prisustvu državnog pod-
 tajnika za spoljne poslove baruna
 Buschea. Izaslanstvo je predalo
 punomoćije predsjednika finskog se-
 nata, kojim se izaslanstvo ovlašćuje,
 da se kod njemačke vlade zauzme za
 samostalnost Finske. U svojoj adresi

PODLISTAK

Kosta Jezdimirović

Prokleti smrt

Rozanka je bila jezna velika pla-
 vojka i u vremenu, kad ova priča po-
 činje, taman u godinama, kad ono dje-
 vojka ne želi da je mladja ni starija.
 To je ono doba, kad se djevojke naj-
 češće zaljubljuju i najlakše mogu
 da posrnu, ako nema dovoljne mo-
 ralne snage, da odo, prirodnom na-
 gonu, koji ih skoro grovo baca u is-
 kušenje. I živila je u selu pored mate-
 re, činovničke udovice s malom pen-
 zijom i prihodom od kuće i zemlje,
 zaoštalje joj iza pokojnog muža.

Da je Rozankin uac poživio još
 dvije tri godine, ona bi lakše prebro-
 dila to doba iskušena, ali prokleta
 smrt ugrabi ga prije vremena i Rozan-
 ka bi osudjena, da se stara i za sebe i
 za staromoguću mater, koja je često u
 vinu tražila utjehe za zgubljenim mu-
 žem i izgubljenom djetom.

vrsta simpatije, koja ih je gonila, da
 se što češće vidi u sastaju.

Jedne večeri, kad je Rozankina
 mati obično već u veliko spavala, sje-
 de Stojan i Rozanka sami u njezinoj
 sobi za stolom pri zapaljenoj lampi, on
 na kanabetu, a ona na stolici. On joj
 priča neke poučne zanimljivosti, koje
 je negdje pročitao, a ona netremice
 gleda u njega, i ne znajući ni jedno ni
 drugo, kako je do toga došlo, ona se
 od jednom nadje kraj njega na kana-
 betu. On je blago pomilova po obrazu
 i poljubi u čelo, a ona mu se u isti mah
 objesi o vrat, klonu mu glavom na pr-
 sa i jecajući poče da mu se ispovjedi,
 kako ga neizmerno voli i kako bi zar-
 rad njega podnijela svaku žrtvu. Ovu
 njezinu izjavu zapečatiše naglo mno-
 gim poljupcima, ali u najkritičnijem
 momentu Stojanu doviknu savjest da
 je on već čovjek pa i udovac, a Rozan-
 ka da je za njega još do juče bila
 dijete. Brzo se savlada, blago se oslo-
 bodi njezinog zagrljaja i ostavi je na
 kanabetu, a sam sjede na stolicu po-
 dalje od nje.

To je za Rozanku bio prvi uda-
 rac. Kod Stojana još ne bijaše sa svim
 zaliječena rana, koju mu je nanijela
 prokleta smrt u mladjanom braku, pa
 zato nije ni mogao pasti u zanos nove
 ljubavi. Zavoleo je Rozanku više kao
 dijete, pa mu je bi žao, te više iz ple-
 menitih obzira nego iz pozitivnih po-
 bude poče i on nju da uvjerava, kako
 je vrlo jako voli i kako bi se srećnim
 osjećao, da je nazove svojom; ali, do-
 daće odmah, on je baš na putu, da
 stvori sebi sigurniji položaj, a za
 postizanje toga cilja potrebna mu je

sva prisebnost, potrebno mu je da sve
 ostale želje odloži za zgodnije vrijeme,
 a povrhi svega biće za njihovu buduću
 vezu potrebna privola njezine pa i nje-
 gove matere.

Rozanka je samo skrušeno slušala,
 jer su sve to bili novi udarci za nju.
 Stojan opazi to i bi mu je žao, te u
 malo što ne pada na koljena da je moli
 za oproštaj zbog svog nemilosrdnog
 ponašanja i da istim riječima njoj izja-
 vi ljubav, kakvim je malo prije ona
 njemu izjavila; ali, na sreću ili nesreću,
 baš u tom času otvoriše se vrata i Ro-
 zankina mati, još po malo bunovna od
 prvoga sna, udje hitrim hodom u sobu
 i sjede za sto sroču Stojana. Ovaj
 ustade da je pozdravi, ali ona se i ne
 obazre na njega, već se okrete kćeri,
 te nekim glasom, kojim je prijetilo da pre-
 dje u psovku, poče da je pita: „Je li;
 šta misliš ti, kad treba da spavaš? Zar
 ne valja sutra da uraniš i da priljgneš
 na posao? Zar ti nije sramota, da u ovo
 doba sjediš s tudjim čovjekom sama u
 sobi?“

Rozanka sagmula glavu, kao da je
 na nju nebo palo. Ne bijaše njoj prvi-
 na da je mati grdi, ali joj bijaše sra-
 mota od Stojana; a ovaj još uvijek
 stoji u stavu da pozdravi njezinu ma-
 ter, čiju svaku riječ shvaćao kao prije-
 kor, upućen njema, te u zlo doba pro-
 muca: „Molim, oprostite, ja sam
 kriv.“

No djevojčina mati se i ne osvrta-
 še na njega, već poče iznova da redja
 ista pitanja. On to smatraše kao zapo-
 vjest da se ukloni, uze šešir, pokloni
 se i reče: „Oprostite, laku noć, zbo-
 gom!“ I dobaciv djevojčici pogled, su-

srete se s njenim, koji kao da mu je go-
 vorilo: „Zar me ostavljaš? Šta će ja
 bez tebe?“

Taj odlazak Stojanov bio je za ta-
 da najveći udarac po Rozanku. Ona
 slota nije znala, da je to tek uvod u
 gorčinu života; a i Stojan je bio do-
 sta neutješan, jer je sutradan polazio
 na poduži dalek put, te je mislio da se
 mnogo prijetnije oprost od Rozanke.
 A ni on ni ona nijesu stullili, da im je
 to posljednji oproštaj.

Za ovu odigranu scenu između
 matere, kćeri i Stojana samo su njih
 troje znali, dok se medjutim u selu na
 razne načine već u veliko prepriča-
 valo o jedva ozbiljnom odnosu između
 djevojke i mladog udovca. Tako je za
 taj odnos doznao i nekadašnji školski
 drug Stojanov, koji u dalekom gradu
 zauzimaše već ugledan položaj u dr-
 žavnoj službi i koji baš toga dana do-
 dje u selo, da u svojoj zadržnoj kući
 provede dobiveno četrnaestodnevno
 odsustvo. On je već od dužeg vrema-
 na bio kivan na Stojana, što mu je
 ovaj onemogućio ašikovanje s nje-
 govom sestrom, udavši je za drugoga,
 pa naumi da mu se za to kad tad osve-
 ti. Bio je stasit, lijep, ponosit, a na nje-
 mu sjajno odijelo, za kojim mnoga dje-
 vojka luduje. Zvali smo ga Toma, a
 kršteno ime bilo mu je Pavle. Mati mu
 je odmah poslije krštenja nadenula ime
 Toma, da ga „prikrije“ od proklete
 smrti, koja se bijaše okomila na djecu
 njezine zadruge, te odnašao jedno za
 drugim. I očuvala ga je, ne samo nje-
 ga, nego i dva starija sina na isti na-
 čin „varajući“ smrt.

Ona je sebi to od prilike ovako za-
 mišljala: Okomila se kao smrt na nje-
 zin porod, pa ode tamo, gdje svešte-
 ćin bilježi imena krštene djece i traži
 djecu Andjimu. (Tomina mati zvala se
 Andja). Prelazi preko imena dvojice
 Andjinih starijih sinova, jer ih je uza-
 lud dugo tražila, pa najzad i batalila,
 kad vidi da ne može da ih nadje. Sad
 nailazi u protokolu krštenik na novo
 dijete Andjino, koje je zabilježeno pod
 imenom „Pavle“ i željna mladjane
 žrtve hita u Andjinu kuću, te razgleda
 i prisluškuje, koje se dijete zove
 „Pavle“, pa da ga odmah sobom po-
 nes. Ali, kad tamo, a ono djeca imaju
 sve neka druga imena. Ono dvoje više
 i ne gleda, već bacila oko na najmla-
 dje; to treba da je Pavle. Ali dijete se
 odaziva na ime Toma i svi ga zovu
 Tomom. Elem nije to Pavle. Smrt od-
 lazi i dolazi i neprestano traži Pavla,
 sve u zalud. Najzad joj se dosadi to
 traženje i odustane od njega, te ide da
 traži druge žrtve.

Eto tako je Andja predstavljala se-
 bi borbu između proklete smrti i sebe
 zbog svoje djece, koju je iznad svega
 voljela i čuvala kao oči u glavi. I tako
 su Toma i braća mu postali ljudi u pr-
 kos prokletej smrti, koja je koliko bez-
 dušna, toliko i glupa. Ta da nije glupa,
 ona bi se držala sa svim drugoga reda
 pri odabiranju svojih žrtava.

Stojan nije znao za dolazak To-
 min, pa nije o njemu ni mislio, već
 neprestano o tome, kako će, kad se
 vrati s puta, da održi i ako samo ovla-
 s i uslovno sadatu riječ Rozanki, jer je
 znao, da je zbog njezine matere nje-
 gova mati i sestra ne bi najradje glo-

Plemeniti dar.

Odja Olga Jovana Sjenickog poslala je blagajni „Diletantskog Pozorišta“ 500 kruna, kao svoj prilog za beogradsku sirotinju.

„Tajanstvena otmica“.

Zbog nagomilanosti materijala morao je danas izostati nastavak našeg romana „Tajanstvena otmica“.

Lična vijest.

Gospodin Jovan Sjenicki ne može ove godine primati goste na dan svoje slave na sv. Ignjatija.

Diana Alabaster

puder i Diana pomađa za lice, može se svagdje dobiti.

Izdavanje karti za brašno za mjesec januar.

Kotarevi opštine grada Beograda otpočeli su od 26. pr. mjeseca izdavati građanstvu karte za brašno za mjesec januar ove godine. Izdavanje se vrši po ulicama, to jest, svakoga dana samo izvjesne ulice moći će dobiti karte za brašno, drugoga dana druge ulice i tako dalje. Tako danas 1-ovog mjeseca moći će dobiti hlebne karte građanstvo iz ovih ulica:

IV. kotar:

Iz ulica: Miloša Pocerca i Vojvođe Milenka.

V. kotar:

Iz ulica: Kneza Mihaila, Knežinje Ljubice, Jakšičeve, Uskočke i Vuka Karadžića.

VI. kotar:

Iz ulica: Uskočke, Rajičeve, Simine, Obiličev Venac, Knežev Spomenik, Kneza Mileta, Kolarčeve i Vuka Karadžića.

VII. kotar:

Iz ulica: Visoki Stevan, Kničani-nove i Pančićeve.

X. kotar:

Iz ulica: Visoki Dečani, Vlakovi-čeve i Safarikove.

XI. kotar:

Iz ulica: Male, Jaseničke i Trka-lište.

XII. kotar:

Iz ulica: Vojvođe Žike, Prešev-ske, Cvjetne i Niške.

XIV. kotar:

Iz ulica: Gospodarski put, Valjev-ske i Svetog Prohora.

XV. kotar:

Iz ulica: Topčidersko brdo, Top-čider, Košutnjak i Banovo Brdo.

Izdavanje kupona za šećer i so.

Odsjek za kontrolisanje utroška hlebnih karata ekonomata opštine grada Beograda izdavaće danas 1. ja-nuara ove godine kupone za kupovinu šećera i soli za mjesec januar svim onim građanima, kojima je odu-zeto pravo na kupovinu brašna, pošto isti pridržavaju dovoljnu količinu braš-na za svoju ličnu upotrebu, te zbog toga ne dobivaju kupone za brašno, šećer i so redovnim putem, o čemu se isti i izvještavaju.

Unuke za svoju babu.

Male čeri gospođe Jovanke i gos-podina Koče N. Popovića: Lala i Živkica priložile su sirotinjskom odje-lenju opštine grada Beograda za beo-gradsku sirotinju dvije stotine kruna povodom sedmodnevnog parastosa nji-hove dobre i nezaboravljene babe po-kojine Mare-Lale N. Popovića.

Dnevna temperatura u Beogradu.

31. decembra: maksimum u sijen-ci +5.5 (prema jučerašnjem za 2.1 toplije), na suncu +23.7 (toplije 20.5). Temperatura zemljine površine +5.5 (toplije 3.3) stepena Celsijevih.

goste, reče s vrati bratu:

— Bato, hodi malo ovamo, imam nešto da ti kažem!

Stojan ustade i nagnu uho do se-strinih usta, a ova mu šapnu:

— Izđji malo na ulicu, tamo je Rozanka, htjela bi da te vidi i da ti nešto kaže.

Još ona nije čestito to mi dovršila, a Stojanovo se mlada već nadje pored njega. Tek što se udala, pa bijaše ljubomorna na muža i ne mogaoš pod-nijeti, da mu se šta došaptava, a da ona za to ne zna. Stojan ne imade kud, već je povede sobom na ulicu; a kad tamo, a ono gomile svijeta. Sve se to oku-pilo da vidi Stojana, a još više mladu, za koju se već bijaše pronoio glas, da je lijepa i iz gospodskog roda. Jedva primjediše Rozanku kraj jedne gomile u skromnoj nošnji i još skromnijem držanju. Pristupiše jedno drugom, Stojan njojzi veselo i kao dobroj prijate-ljici, a ona njemu s izvjesnom boja-zljivošću. Poslije običnih pozdrava i predstava udari Stojan u šalu, te je malo okurazi, a zatim se otpoče ovaj-kav razgovor:

— Došla sam da vas vidim, jer sam vas odavna željna, — reći će Ro-zanka Stojanu, pa okrenuvši se njego-voj mladi dodaje — blago vama, gos-podjo, što ste dobili tako poštenog muža, gospodin Stojan je pošten čovjek.

— Pa i ja sam poštena žena — od-govori Stojanova mlada.

Rozanka se kao malo trže, ali se brzo pribra i prihvati:

— U to i ne sumnjam. On je takvu i zaslužio, jer je malo takvih poštenih

Vrijeme na Balkanu.

31. decembra izjutra: U južnoj Ugarskoj i u Karpatima oblačno. U ostalim krajevima nebo lako zastrto. U raznim krajevima od vremena na vri-jenje kiše, izuzimajući istočnu Bugar-sku.

Vijesti iz unutrašnjosti

Šamari kao sredstvo za iznudjivanje. Pišu nam iz Kukica, da je Vojin Lekić šamaranjem iznudio od No-vaka Bogdanovića dva vunena čebeta. Lekić je zbog toga predat ča-čanskom okružnom sudu.

Kradja.

Javljaju nam iz Bogovađe, da su Sofija Lazar, Stojko Milivoje-vić, Mileva Gjurjević, Milijan Katalin i Rajna Jovanović, svi iz Lajkovca, ukrali od Stojadina Ilića iz G. Lajkovca jedno svinčije i razne druge predmete u vrijednosti od 500 kruna. Kradljivci su predati valjev-skom okružnom sudu.

Književni prijedlog

Juraj grof Oršić-Slavetički: „Na konju i u rovu“. Beograd. Štam-pom carsko i kraljevske vojno gubernijske štamparije. Posvećeno uspomeni palih hrvatskih junaka c. i k. 12. ulanske pu-kovnije.

Pravi ratni cvjetovi: crte i nove-le. Nema ih mnogo, ali kao da su pro-brane iz onih brojnih utisaka i uspomena, što ih duša inteligentna čovjeka u uniformi doživljava, kad prvi put osje-ti, da pucnjava nije više ona kao u ma-nevrima i taktičnim vojnim vježbama već prava, ledena, porazna zbilja, koja trne živote ljudi unaokolo. Sreća je bi-la piscu u toliko sklona, što ga je, ma da se kretao u opasnoj konjičkoj izvid-ničkoj službi, sačuvala živu, ali ga nije pošteđila od ostalih neprijatnosti. Bio je i ranjen, a jednom zgodom — samo na kratko vrijeme — i zarobljen, što šaljivim tonom opisuje u posljednjoj crtici („Zarobljen“). No svi ti spoljni događaji ne bi značili ništa osebnije ili neobično, kad ne bi učinili i preokre-ta u duši. I ovaj, da tako rečim prelaz iz predratnih raspoloženja u sasvim novi svijet pušćanog vazduha vrlo je lijepo uspio piscu, naročito u uvodnoj noveli „Prva borba“, koja ima još i tu vrlinu, što je kratka, ali ptezi su joj sigurni, neposredni, živopisni. Vidi se, da je to sve tako i doživljeno. Isti je ton zadržan i u najvrijednijoj slici od cijele zbirke „Noć na Sanu“, gdje čovjek može u mašti pratiti pisca, tako reći, na svakom koraku njegove izvid-nice. Otvara se čovjeku pred očima i kraj i ljudi. Toliko je pisac vjerno iz-nio ono tjeskobno noćno raspoloženje u samoj blizini „Kazaka“. No kako za-povjednik osim pogleda u neprijateljsku daljinu ima još i srca za svoju naj-bližu blizinu, tako je grof Oršić našao i među svojim momcima ljude, za koje je držao, da ih je vrijedno kao portrete iznijeti na artiju. A među našim vojni-cima ima dosta pravih tipova, zanim-ljivih i osebnih. Oršić je u svojoj knjizi iznio dva takova čovjeka: jed-nog šaljivog, kaprala Mikića u crtici „Pijanicu i Bog čuva“, koji kroz kišu tanadi iznosi pjan živu glavu, a drugog ozbiljnog „Iliju Guduričića“, za koga pisac kaže, da je bio „ro-djeni zločinac“. Taj je Ilija zanemario jednom svoju službu na straži i otišao nekud da krade — što li —, a pisca je još svojim odgovaranjem toliko razje-

dio, da mu je mora pribiti vruć ša-mar. „Prvi put sam u životu osamario čovjeka... Kad je jutro stigla smje-na, još mi je ruka gorjela od šamara...“ Ali taj je isti Ilija prigodom jednog kasnijeg okršaja s ruskim konjancima spasao piscu život, jer mu je, dok se u životnoj opasnosti borio, u posljednjem času udario protivnika sabljom usred lica. „Krenuli smo šuteći dalje. Gudu-rić je ostao kraj mene, a poslije je uvjek tako bilo“. Bez ijedne su se riječi pomirili i na ovom, čisto psihologijskom mjestu vidim najdublju tačku ove knjige. No pisac je i prama sebi vjeran. Kako istinito iznosi okolnu i duge lju-de, tako jasno oslikava i sebe. To se vidi u značajnoj epizodi „Nastra-dao“, gdje je opisao svoj sukob s načelnikom u Wieliczkoj, koji se nije ništa brinuo za naša dva ranjena vojni-ka, pa ih je istom nakon „debate“ s njim pisac poslao u krakovsku bol-nicu. Tko poznaaje Oršića, vjerovaće da je tako humano postupao i da se mogao zbog toga onako rasplati i sva-djati. „Nula ste, gospodine, nula i ništa više. Jeste me razumjeli, da ste nula? Naše su vlasti otišle, neprijatelj još nije ušao, dakle ponavljam, da ste ovaj čas nula i gledajte, da se čim prije izgubite ispred mojih očiju...“ Vojnici su ga gotovo linčovali.

Neposredan je dakle pisac u cijeloj knjizi: neposredan, jednostavan i vjeran. Moćne ratne duševne uzbuje i emocije iznosi bez vlastite primjese. Ni ne docira mnogo. Možda je u ovoj knjizi jedno mjesto, gdje je zapao u refleksije, koje bi podsjetile na „Vojnu i mir“. Zato se lako i prijatno čita. Nema pretenziju da ostavi i umjetničke utiske nego više sugestivne, da izazove i u čitaoca svoja ratna raspolože-nja, ona prve godine ovog strašnog po-kolja, koja čine neku njegovu romantičnu — kad nije bilo ovih teških, sporih, promišljenih, pozicionih bitaka, u ko-jima govore mašine i tehnička vještina, već kad su više radih ljudi i kad su se bitke tako reći improvizirale kao one Zoline u „Debače“-u (fran-cusko-njemački rat). Oršićeva knjiga spada u ono prvo romantično doba i bit će lijep prilog hrvatskoj ratnoj li-teraturi.

Knjiga „Na konju i u rovu“ stoji samo 2 kruna, a dobiva se u knjižari S. B. Cvijanovića u Beogradu.

dr. O.

Rudolfo Franju Magjer: Kolosijek i staroputine. Kao 6. knjiga „Svjetske Biblioteke“, koju izdaje štamparija V. Vošićkog u Koprivnici (Hrvatska) izašlo je gornje djelece popularnog hrvatskog književnika Franju Magjera, pisca poznatih „Zapisaka sa sela“, „Sa slavonske ravni“ i iz „Naših sela“, koji je kao rijetko koji umio i znao da pred čitaoca izne-se život hrvatskoga slavonskog seljaka u prijatnoj i neprefinjenoj formi. I ova Magjerova knjižica iznosi pred nas život slavonskoga seljaka u sada-nje ratno doba.

Cijena je knjizi 80 helera, a dobi-va se u svim knjižarama. Poručiti se može u nakladnoj štampariji V. Vošićkog u Koprivnici.

Studija o Hamletu. Najbolja naša biografija Shakespeara s finom psiholo-gijskom analizom njegove pjesničke tvor-be. — Spremom i živoću je ova studija jedna od najboljih u cijeloj našoj litera-turi, a po svome predmetu upravo jedi-nstvena. — Knjiga će vrlo dobro doći našoj učedojoj omladini kod lekira „shakes-peara. — Vrlo ukusan naslovni list iz-radio je Ljuba Babić ml. Cijena K 2.—

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Danas je nova godina — 1. januar — po novom, Gregorovom (gregorijan-skom) kalendaru. Kao što je poznato, za osnovicu današnjem računanju vre-mena uzeto je rođenje Isusovo, tako da vrijeme prije ovog događaja broji-mo u natrag (na pr. protjerivanje kra-ljeva u Rimu: 510. godine prije Hristo-vog rođenja), a vrijeme poslije njego-vog rođenja u naprijed, tako da danas stupamo u 1918. godinu po Hristovom rođenju. No ovo današnje naše broja-nje vremena nikako nije tako staro. Još do u noyije doba (sve do u XVI. vijek) postojale su u nekim evropskim državama još i druge osnovice za po-četak godine. Strogo uzevši godina i ne počinje samim Hristovim rođenjem, pošto ga mi slavimo na Božić, 25. decembra. Utvrđivši konačno ovaj pos-ljednji dan kao dan Hristovog rođenja,

Narudžbe valja slati: Nakladni Zavod „Jug“, Ilica broj 7, I. kat lijevo.

Ujedno preporučujemo u nakladi „Ju-ga“ izašle Vojnovičeve „Akorde“, cijna K 3.50 i Maloševe „Feljtone i Eseeje“, cijena K 2.50.

Julius Zeyer „Andrija Čer-nišev“. Roman pun ljepote. U njemu je opisana velika ljubav ruske carice Katarine II. prema plemiću Čerliševu. Opisana je buna Mirovičeva, koji je htio, da na ruski prijesto podigne ne-srećnog uznika Ivana Antunovića. Ži-vot na ruskom dvoru opisan je sa svim. Roman je isprepletan krasnim epizodama punim pjesničkog zanosa. U nj je Zayer, jedan od najčitanijih če-ških pisaca ulio jedan dio svoje duše. Djelo je lijepo opremljeno, sadržaje 386 stranica, a stoji 6 kruna, sa poštarinom pre-poročeno K 7.— Dobiva se u svim knjižarama ili izravno kod nakladnika Vinka Vošićkog, knjižara i knji-gotiskara, Koprivnica (Hrvatska).

Narodna privreda

Kratka uputa za ratara

(Nasavak).

4. Crvena djetelina.

Gaji se kao zelena pića za stoku, ili se suši u sijeno. Uspjeva na svim zemljama, na kojima i strnini usjevi na-preduju, a najbolje na umjerenom vlaž-nim i krećnim ilovačama.

Poslije crvene djeteline, koja tri go-dine ostaje na istom mjestu, uspijavaju dobro svi usjevi, jer popravlja zemlju i ugušuje korov.

Sjeme joj je sitno, stoga treba za si-janje zemlju dobro spremati. Ne sije se sama za sebe, već s nekim strnim usjevom, a najobičnije sa ovsem ili jarom pšenicom. Može se sijati i s jeseni, ali usjev nije tako zaštićen od jakh mraze-va, ako zemlja nije preko zime pokrive-na snijegom. Po hektaru je potrebno 14 do 20 gr. sjemena, koje je vrlo sitno, stoga se mora miješati sa sitnom zem-ljom ili pjeskom, kada se sije rukom na omaške.

5. Lucerka.

Lucerka uspijeva i na slabijim zem-ljama, jer pušta duboko svoje korenje, pa crpi hranu i iz zdravice. Najbo-lje uspijeva na krećnim ilovačama s pro-pustljivom zdravicom. Može se sjati za svakim usjevom, ali najbolje po lije na-dubrenih okopavina i olajne repije. Si-je se s jeseni i u proljeće sa strmnina-ma. Na jednom mjestu ostaje 6 do 12 go-dina. Kada se sije uz proljetne s razine, onda se to čini ili odmah, pošto se usjev zasije, ili kad iznikne, i tada se povla-či branom ili se valjkom povlači.

Na hektar treba sjemena 12 do 14 kg., kad se sije redomičnom sjalicom, a kad se sije rukom na omaške treba 25 do 30 kg. sjemena.

Veliki joj je neprijatelj vilna kosi-ca, koja se unosi nečistim sjemenom. Kada se pojavi, treba zaražena mjesta duboko prekopati i ponovo zasjati. Kosi-se godišnje najmanje tri puta, a u vlažnim godinama može dati do 5 otko-sa. Kao zelenu piću stoka je rado jede, a osušena ne daje tako dobro sijeno, kao crvena djetelina.

6. Grahorica.

Uspjeva skoro na svakoj zemlji, ali najbolje na blagoj ilovači u kojoj ima nešto kreča. Za njom uspijavaju svi usje-vi dobro, jer žile pušta duboko i ostav-lja snažnu i čistu zemlju.

Za grahoricu treba zemlju u jesen duboko pongariti, a rano u proljeće preo-

raji, pa onda zasjati. Sije se radi ze-lene piće, za sušenje u sijeno ili za pro-izvodnju sjemena, koje je na cijeni, a i stoka ga kao jarmu rado jede, naročito goveda i ovce.

Sije se rano u proljeće, sama za sebe, ili pomiješana sa ovsem, jer rado polježe, naročito u vlažnim godinama i na bujnim zemljama.

Za sijanje s grahoricom najbolji je ovast, tzv. „trumpf“, jer ima dosta čvr-stu slamu, te ne da grahorici da polježe.

Kad se grahorica sije sama i oma-ške, a rad zelene piće ili sijena, onda je potrebno da jedan hektar 160 do 200 kg. sjemena. Kad se sije redomičnom sjalicom, onda je potrebno 100 do 160 kg. sjemena. Kada se sije pomiješana sa ov-sem, onda treba uzeti dvije trećine gra-horice, a jednu trećinu ovsa.

Može se sijati rano s jeseni, jer ina-če može lako da izmrzne. U proljeće je treba sijati odmah, kad se zemlja pro-suši, a najdalje do kraja mar. mjeseca. Grahorica daje svega jedan otkos, a ako je rano posijana i ako je godina vlažna, ona pojera i iz strnjke, to daje još i dobru pašu za stoku.

Za zelenu piću treba grahoricu kosi-ti pred cvjetanje ili u cvijetu, a za sijeno, kada procvjeta i umamuni se. U otkosima treba da leži više dana, dok se ne osuši, a prevrtanje otkosa valja izbjgavati, jer lišće lako otpada.

Za sjeme treba kositi grahoricu on-da, kad veći dio mahuna na donjim dje-lovima dozrije.

Rodi po hektaru, prema jačini zem-lje, 2000—6000 kg. sijena i 150—200 kg. zrna. Traje samo jednu godinu. Po-slije nje uspijeva odlično ozma pšenica.

(Nastaviće se.)

ERSPOZITURA PESTANSKE-UGARSKE
KOMERCIALNE BANKE
u Beogradu — Knez Mihajlova br. 50.
Specijalno odjeljenje
za šiljanje novaca
ratnim zarobljenici-
ma i interniranima.

Osnovna glavnica i pričuve
232.000.000 kruna 919

NADA SVE LJUPKO LICE

DIANA PUDER

DIANA CREME ZA LICE

Jest jedan pojam!!!

Cijena jedne doze na probu ili jednoga lončica

K 2.— velike K 4.— Svagdje se može dobiti.

Glavno prodavalište: „Diana“

Handels G.G., Budapest V. Rádor utca 6

hrišćanska je crkva izabrala kao početak godine 1. januar kao dan obre-zivanja (circumcisio) Hristovog. — Na današnji dan 1. januara 1527. godine izabrao je hrvatski sabor, sakup-ljen u mjestu Cetinu (na granici Li-ke i Dalmacije) rimsko-njemačkog ca-ra, češkog kralja i nadvojvodu austrij-skog Ferdinanda habsburškog naj-sljednjim hrvatskim kraljem. — 1. januara 1711. godine rođen je u ka-labrijskom gradu Reggio (koji je po-stradao prilikom potresa 1908. god.), gdje mu je otac bio sa službom kao carski oficir, Franjo barun Trenk, čuveni vođa takozvanih „Trenkovi pandura“, sastavljenih iz Hrvata i Srba. Mladi barun Trenk učio je isusovačku gimnaziju, pa je kao mladić od 17 godina stupio u carsku vojsku. Bio je odličan oficir, ali je zbog burnog života, što ga je vo-dio i zbog nekih ličnih sukoba 1731. godine morao istupiti iz carske vojske. Stupio je u rusku vojsku, ali je i tu strad-ao zbog svog i suviše bujnog tempe-ramenta. Došavši u sukob sa svojim pukovnikom napao ga je fizički, pa je lišen čina i osuđen, da u kljevskoj tvrdjavi nekoliko mjeseci radi na naj-težim fizičkim poslovima. Pošto je pušten iz Kijeva, povukao se na svoja imanja u Slavoniji. Kada je 1740. go-dine izbio tzv. prvi šleski rat između carice i kraljice Marije Terezije i prus-kog kralja Friedricha II., barun Trenk zamoli caricu za dopuštenje, da smije o svome trošku obrazovati vlastiti dobrovoljački zbor. Pošto mu je to odo-breno, skupio je odred po njemu tako nazvanih „Trenkovi pandura“ (do 5000 ljudi), sastavljenih iz samih Hrvata i Srba, sa kojima je počinio čuda od

junaštva. U priznanju njegovih zaslu-ga priznala mu je carica pukovnički čin. 1746. godine barun bude optužen, da su njegovi ljudi u toku ratovanja počinili mnoga nasilja, pa je stavljen pod vojni sud. Ne osjećajući se kri-vim, a uvjeren, da mu se čini neprav-da, barun Trenk se na svoju nesreću, kao i ranije u Rusiji, povede za svo-jim plahim temperamentom i u toku sudjenja fizički napadne predsjednika suda, podmaršala grofa Löwenwalla. Zbog toga bude lišen čina i osuđen na doživotnu blagu tvrdjavnu tamnicu, koju je izdržavao u moravskoj tvrdjavi Spielbergu blizu Brna, gdje je i umro 14. oktobra 1749. godine. Nje-gov je životopis napisao Wahr-mann, a hrvatski kompozitor Srećko Albini (upravnik zagrebačke opere) ovjekovječio ga je u operi „Barun Trenk“. — 1. januara 1834. godine stupio je u snagu njemački carinski savez (Zollverein), zaključen inici-jativom Pruske između većine nje-mačkih država, koje su tada bile u kud i kamo manje tijesnoj političkoj vezi nego li u današnjem njemačkom car-stvu, gdje prema spolja predstavljaju jednu državu. — 1. januara 1870. godi-ne slavni hrvatski biskup (vladika) Strossmayer potpisao je na tzv. vatikanskom koncilu (katoličkom crkvenom saboru) u Rimu, gdje je bio zadobio svoje uvjerenje, — s ostalim vladikama, koje su bile pristale uz njega predstavku „Post tria die-mum saecula“ o shemi crkvene disci-pline“. Predstavka je sutradan pred-ta papi, ali je ovaj nije uvažio.

CIJENE OGLASIMA:

Osnovna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . . . 10 helera
 Priposlan: Petna jednog milimetar retka (70 mm široko) staja . . . . . 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . . . Kruna 4
 Mali oglasnik Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

CIJENE OGLASIMA:

Osnovna jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staja . . . . . 10 helera
 Priposlan: Petna jednog milimetar retka (70 mm široko) staja . . . . . 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staja . . . . . Kruna 4
 Mali oglasnik Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA
 DIPLOMIRANI DENTIST
 Beograd, Kraj Milana ul. 57,
 specijalista za vještačke zube
 u zlatu i kaučuku po najboljoj
 američanskoj metodi. Izrada
 solidna. Materijal najbolje
 kakvoće. Prima od 8-12
 i 2-6 sati po podne. 941

Dentista F. B. Brill
 — Beograd. —
 Vukodonska ulica broj 3,
 (du pošte)
 „Amerik. specijalista“

ZUBE vještačke u zlatu
 u kaučuku samo se u
 mom ateljeu izradile po
 najboljem originalnom
 američanskom sistemu. Pri-
 mam od 8-12 i 2-6.

DOKTOR
Milivoje G. Cermanović
 specijalista za kožne i polne
 bolesti
 prima od 1-3 po podne u
 Kralja Aleksandra ul. br. 84
 i prima u Mutupovoj ulici br.
 38 od 5-6 dame i od 6-7
 muške. 34538-1

Kupovine i prodaje.
Rafovi
 i tezaži novi, na prodaju. Upla-
 tati u Kralja Aleksandra ulici
 27. dućan broj 1. 34520-2

Traži se
 1 ili 2 šifonjera ili i drugo po-
 kućanstvo, kao i veš, osobito
 muški. Javiti u upravu ovog
 lista pod „šifonjer 698“. 34518-2

Pericantil
 Od fine kože, ženski kaput
 prodaje se. Miša Velikog
 41. parter, od 10-3 poslije
 podne. 34524-2

Ženske cipele
 plitke i duboke, odlične, pred-
 ratni materijal, br. 84-38. Po-
 voljne celine. Na nar i na
 više. Radnja Kralja Aleksandra
 ul. 10. 34315-2

Ženske šešire
 i ostale novitete, prodaje po
 spuštenoj cijeni, salon
 Sime Lazarevića, Kralj Mi-
 lana 120 (u dvorištu) 34407-2

PRAVOG TURSKOG RATLUKA
 ima na stovarištu u de-
 likatesnoj radnji Dimi-
 trije Trandafilidis, Knjaz
 Mihajlova ulica 24 i pro-
 daje na više i na malo
 uz umjerene cijene. 34513-2

Klavir
 ko ima da proda, neka se javi
 u dućanu g-dji Kuželovoj, Kr.
 Aleksandra 72. 34493-2

Jedan kostim
 vrlo fini dobro očuvan prodaje
 se u Beogradskoj ulici br. 39.
 34491-2

Kupujem
 uz dobru cijenu, jedan ili dva
 persijska tepiha ili smirnjans-
 ka. Poblize u upravu lista pod
 „Tepih 699“. 34537-g

Namještenja.
Samostalna kuharicu
 i valjanu sobaricu ili posluž-
 ičicu tražim. Resavska ulica
 20. I. kat. 34522-3

Mladica žena
 koja zna i kuhati, potrebna je.
 Javiti se Jovanova 81 parter
 ili Kolarčeva br. 9. 34527-3

Apoteci u Bajinoj Bašti
 potreban je apotekarski
 pomoćnik ili stariji pri-
 pravnik. Sa uslovima
 obratiti se Milj. Milo-
 vanoviću, apotekaru
 Bajina Bašta, okrug
 užički 34536-3

Tražim vaspitačicu
 za troje djece koja vladaju dobro
 njemačkim jezikom, obratiti se
 Novakoviću, Bitolska 18.
 34501-3

Jedan dobar mlinar
 traži mjesto ili ovdje ili u unu-
 trašnjosti. Javiti se redakcij-
 „Beogradskih Novina“ pod zna-
 kom „Mlinar 695“. 34515-3

Čestitka menaža
 ces. i kr. ugarskog odjeljenja
 Šumadijska ulica br. 12 traži
 poslužitelice odnosno posluž-
 telice. Nastup službe odmah.
 Reflektanti mogu se između
 3-4 sata po podne, u labora-
 toriju prijaviti. 1046

Stanovi.
Traži se
 jedna namještena soba sa za-
 sebnim ulazom, Terazije, Knez
 Mihajlova ili u neposrednoj
 blizini. Uplatiti uredništvo ovog
 lista pod znakom „Leutnant
 685“. 34420-4

Elegantan stan
 sastojeci od 2 do 3 sobe uz
 nuzprostorije, tražim pod na-
 jam. Ponude uz naznaku cij-
 jene predati upravi lista pod
 „Stan 700“. 34539-4

Razno.
Novo-otvorena brusiona
 prima na oštrenje brijače, ma-
 kaze i noževe, kao i sve vrste
 hiruških instrumenata. Radnja
 se nalazi u Miloša Velikog
 ulici br. 8. (U zgradi Hotel
 Londona). 34514-5

Predavanja.
Gjak
 koji je svršio šest razreda re-
 alne gimnazije, spremao bi
 učenicke iz nižih razreda iste
 škole uz umjerenu nagradu. Za
 bliža obaveštenja obratiti se
 oglasnom odjeljenju Beograd-
 skih Novina, Knez Mihajlova
 ulica br. 38, pod „Gjak 697“. 34527-g-7

KORESPONDENCIJA.
Jovanu Premoviću, Gene-
 va, da dostavi Vladimiru Ra-
 denkoviću, bivšem pitomcu voj-
 teh, zavoda, VI godine u Kra-
 gujevcu, neka se javi sestri
 Mariji Radenković, Niš, Cara
 Ferdinanda ul. 8. preko mene,
 Dr Velja Todorović, Beograd.
 34435-8

Jovanu Premoviću, Gene-
 ve, gasse 3545, M. B., da do-
 stavi g.g. Dimitriju Pavloviću,
 Jovanu Mihajloviću D. Sta-
 menkoviću i V. Lazareviću.
 Plemenita gospodo primila sam
 pet vaše novčane pošiljke na
 ime moje i moga oca, te vam
 blagodariam i molim da mi re-
 doвно novaca šaljete jer nika-
 kvoga drugoga prihoda nema-
 mo, od koga bi se izdrža-
 vali mogli. Sav prihod nam je
 vaša novčana pomoć a za osam
 člana naše porodice. Vječno
 blagodarna Natalija kći Andje-
 lka Nešića prote Numan Efendi
 ul. Br. 31. Kosov. Mitrovića.
 A 2842-8

Jovanu Premoviću, Gene-
 va, da dostavi Adamu Gjer-
 manu, Geneva. Molim vas go-
 spodine Gjermanu, odmah se
 izvijestite kod Vitka, šta je sa
 braca Milom, ne javlja se već
 četiri mjeseca. Tetka silno bri-
 ne. Ovamo svi zdravo. Vitko
 također često da piše. novac
 dobivam uredno i zahvaljujem
 mu, toplo ga pozdravljajući
 i vas zahvalna Ruža Vit. Jo-
 vanovića. Gor. Milanovac.
 A 2844-8

Jovanu Premoviću za Acu
 B. Dinčica, Geneve, g. Aco Iz-
 vijestite g. Jovana, da je go-
 spodnja Sultana sa dječom živa
 i zdrava i da se nalazi u Be-
 loj Palanci — Bugarska i da
 će se skoro vratiti kući. No-
 vac ne treba. Gospodine Aco,
 sa šest članova moje porodice
 nalazim se u velikoj novčanoj
 oskudici, pa vas molim pora-
 diti, da mi se pošalje na mo-
 ju adresu novčana pomoć ili
 plata moga brata Jovana Jo-
 vanovića, bravara mladenovač-
 ke ložionice, koji se ne javlja
 od evakuacije a zacijelo je pro-
 ko Albanije otišao. Takođe
 me izvijestite o životu i zdravlju
 moga brata. Blagodariam
 Milošu Jovanoviću, Numan Efen-
 di ul. 31. K. Mitrovića.
 A 2840-8

NA PRODAJU
 U zgradi Sremska ulica br. 2. prije Mesar-
 ska Banka Zeleni Venac ima na prodaju
 razna vina i sirčeta vimska uz umjerene cijene.
 Radnja je otvorena svakog dana-od 6
 sati ujutru do 6 u večer.
 Obratiti se u istoj zgradi. 34540

Ugalj za domaću upotrebu
!! prispio !!
 Priznanice se izdaju u Birčaninovoju ulici 28,
 od 10 do 12 sati prije i od 2 do 4 sata po podne. 34523

BELGRADER
ORFEUM

ZIMSKO POZORISTE
 (PRIJE BOULEVARD)
 ULAZ SA STRANE ZMAJEVE ULICE.

Od 1. januara 1918.
 pa nadalje
POGINJE
PREDSTAVA
 8 sati u večer

DOBREN OD C. I. K. GUBERNIJE
SRPSKI DZEPNI
KALENDAR
1918

IZDANJE ŠTAMPARIJE I RADIONICE KLISEA
VILJEMA KUNA
 Beograd, Obiljež-Vijenac 35.
 Štampan cirilicom i latinicom u dve boje sa inter-
 santnim tekstom, rezim tablicama i t. d.

GLAVNE PRODAJE:
 Maričić i Janković, — Beograd, Knez Mihajlova 28.
 Antonijević i Čuković " " " " 21.
 Kostić V. i Ilić " " " " " " 7.
 Solomona J. Koena " " " " " " 24.
 Solomona Mekulama " " " " " " 9.
 Štamparija VILJEMA KUNA " " " " " " 35.

Trgovcima u unutrašnjosti skrećem pažnju da od-
 mah učine porudžbine, pošto se kalendar brzo
 rasprodaje. 991

EKSPOZITURA
MAGJARSKE ESKONTNE I MENJAČKE BANKE
U BEOGRADU, KNEZ MIHAJLOVA ULICA BR. 32.
 izvršuje isplate pismenim i telegraf.
 skim putem ratnim zarobljenicima i
 interniranim licima pod najpovoljnijim
 uslovima. 34109

**Savjetnik Ekspoziture Kosta J. Po-
 pović Direktor Narodne Banke.**

Sofija P. Jovanović, učiteljica, izvještava
 svoju rodbinu, prijatelje i poznanike, da je njen
 mili i dobi
+ Pera V. Jovanović
 upravitelj doma sirotne djece,
 preminuo prije nekoliko mjeseci u Odessi gdje
 je i sahranjen.
 Beograd, 31. decembra 1917.
 Prote Mateje ul. br. 64. 34535

Nove cijene „Beogradskih Novina“
počev od 1. januara 1918.

Usljed neprekidnog poskupljivanja materijala potreb-
 nog pri izdavanju lista, prinudni smo cijene „Beogradskih
 Novina“ za malenkost povisiti.

CIJENE „BEOGRADSKIH NOVINA“
 su počev od 1. januara 1918. slijedeće:

Cijena pojedinog broja:
 u Beogradu i u području gubernije u Srbiji 10 helera
 u Monarhiji 12 helera

MJESECNA PRETPLATA:
 u Beogradu, u području gubernije u Srbiji za
 bojne i etapne pošte K 2.50
 u Beogradu sa dostavom u kući K 3.—
 u monarhiji K 3.—
 u inostranstvu K 4.50

UPRAVA „BEOGRADSKIH NOVINA“
 Topličin vijenac 21.

KONFEKCIJSKA RADNJA
Natalije K. Jovanović - Terazije 26.
 u zgradi Kasina.

Preporučuje vrlo lep i veliki izbor
 ženskih zimskih mantlova, šešira,
 bluza, žipona, i cugehera za
 haljine. 1030.

Izvištavamo svoje srodnike, prijatelje i pozna-
 nike, da je naša miša i njezna mati
Marija Drag. Milankovića
 b.v. našalica

ispustila je svoju nanačenu dušu poslije desetinje-
 sećnog bolovanja u Bolnici za duševne bolesti 27. ov.
 mjeseca u 11^{1/2} sati prije podne, a sahranjena je 29.
 ov. mjeseca u 4 sata poslije podne na ovdanjenom
 Novom groblju.
 Beograd, 31. decembra 1917.
 Ožalošćeni:
 kćeri: Natalija i Spasenija; sinovi: Vojta i Momčilo.
 34537

Mome dragom i neprežaljenom
† Dr Stevi M. Okanoviću
 profesoru ženske učiteljske škole u Beogradu,
 davaču četrdeseto-dnevni pomen, u čet-
 vrtak 3. januara, u 10 sati prije po-
 dne, u Vaznesenskoj Crkvi.
 Beograd, decembra 1917.
 Gjurđjeva ul. 1-9. Ožalošćena vjerenica
Zorka Vujanovića. 34511

Aspazija, Milan i Luča izvištavaju svoje
 srodnike i prijatelje, da će svojoj miloj
 mami
† Leposavi D. Leko
 davati šestomjesečni pomen, 2-og januara
 (sredu) po novom, u Sabornoj crkvi, u 10
 i po sati prije podne.
 Beograd, Vatrogasna ul. 13. 34488

Naš dobi suprug, otac i djeda
† Dimitrije Srećković (Sečko)
 nadzornik fabrike duvana,
 umro je u Nežideru 25. novembra da-
 leko od svojih. Ujedno javljamo pr ja-
 teljima, da ćemo mu davati četrdeseto-
 dnevni pomen, u četvrtak 3. januara, u
 Vaznesenskoj crkvi, u 10 sati prije podne.
 Beograd, Deligradska ul. 42.
 Ožalošćeni: supruga Draginja; kći Savka; zet Milatko;
 34533 unuka Slavomira.

Katarina Cvetković, davaće svome
 pok. mužu
† Josifu Cvetkoviću
 tipografu državne štamparije,
 tro-godišnji pomen, u četvrtak 3. janu-
 ara 1918. god. u Savinačkoj crkvi, u
 10 sati prije podne.
 Beograd, decembra 1917. god.
 Ožalošćena supruga:
 34512 Katarina Cvetković

Izvištavamo srodnike i prijatelje,
 ovdje u Srbiji i na strani, da je naš
 mili i neprežaljeni
† Mitoje (Mičo) N. Bugarčić
 umro 8. decembra ove god. u 19. go-
 dini i 4 mjeseca svoja života.
 Blagodariam prijateljima i srodnicima,
 koji nam depešom i pismeno izjaviše
 saučešće, u ovoj našoj žalosti.
 Tako isto blagodarimo građanima i
 građankama grada Kraljeva, koji na-
 šeg Mića ispratiše do vječne kuće.
 Kraljevo 28. decembra 1917. god.
 Ožalošćeni:
 otac Nikola Bugarčić; brat Svetoslav; sestre: Lenka i
 Vinka; zetovi: Gjurdje Jevtović i Filip Trifunović;
 snaha Anka; tetke: Ranka J. Radovanović i Savka N.
 34528 Knežević.

Izvištavamo naše rodjake i
 prijatelje, da je naša dobra
 mati
† Stanislava (Staka)
 poslije dugoga i teškoga bo-
 lovanja preminula 29. novem-
 bra ov. god., u 10 sati u ve-
 če, u 85. godini svoga života.
 Kragujevac, decembra 1917.
 Dušanova ul. br. 15.
 Ožalošćeni:
 sin Dimitrije Stojanović, raču-
 noispitač i snaha Sida.
 Sch 68